

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Karla Šimky a Václava Štencle v právní věci žalobce: **D. C. N.**, zastoupený Mgr. Martinou Sklenskou, advokátkou se sídlem Moravské náměstí 754/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 6. 2025, čj. OAM-371/ZA-ZA11-HA06-2025, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 1. 2026, čj. 4 Az 32/2025-31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce si v zemi původu půjčil peníze na vysoký úrok. O mezinárodní ochranu požádal, protože by v ČR rád zůstal a vydělal si na splacení dluhu. Do Vietnamu se obává vrátit kvůli újmě, která mu hrozí od věřitelů. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím žalobci mezinárodní ochranu neudělil. Proti jeho rozhodnutí brojil žalobce žalobou k Městskému soudu v Praze (městský soud), který ji zamítl. Žalobce žalovanému vytýkal nedostatečné zjištění skutkového stavu, pokud jde o dostupnost vnitrostátní ochrany proti jednání soukromých osob. Jelikož žalobce svůj příběh opíral o problémy se soukromými osobami, jimž dluží peníze, ztotožnil se městský soud se závěrem žalovaného, že se nejednalo o uplatňování politických práv a svobod ani o žádný jiný důvod pro udělení mezinárodní ochrany taxativně vymezený v § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Městský soud uvedl, že podle ustálené judikatury NSS mohou potíže se soukromými osobami založit azylově relevantní důvod toliko tehdy, nejsou-li státní orgány schopny nebo ochotny poskytnout proti takovému jednání odpovídající ochranu. V rozsahu tvrzení žalobce dospěl soud k závěru, že žalovaný skutkový stav zjistil dostatečně, opřel se přitom

o aktuální informace o zemi původu, z nichž vyplývá, že ochrana před nezákonným jednáním lichvářů je ve Vietnamu dostupná, dostatečná a účinná. Žalobce proti těmto podkladům ve správním řízení žádné námitky neuplatnil. Nadto sám při pohovoru uvedl, že poté, co jeho rodiče po incidentu s věřiteli přivolali policii, ta na místo přijela a učinila kroky směřující k jejich ochraně. Z uvedeného plyne, že jeho rodině byla ochrana ze strany státních orgánů reálně poskytnuta.

[3] O neúčinnosti ochrany nesvědčí ani skutečnost, že žalobce byl policií v jiné provincii odkázán na místně příslušné policejní oddělení, které poté rodičům žalobce ochranu skutečně poskytlo. Žalobce uvedl, že se na místně příslušné oddělení sám neobrátil z obavy, že věřitelé mají na místní policii vliv. Tuto obavu však nepodložil žádnými konkrétními a ověřitelnými skutečnostmi, opřel ji pouze o obecné tvrzení o vysoké míře korupce ve Vietnamu. Jestliže tedy žalobce nevyčerpal všechny reálně dostupné prostředky ochrany, nelze z této skutečnosti dovozovat její neúčinnost. Ze zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným soudem vyplynulo, že osoby ohrožené v souvislosti s tzv. černými půjčkami mají ve státě původu k dispozici funkční a účinné prostředky ochrany před nezákonným jednáním věřitelů, a to jak v rámci civilního řízení, tak prostřednictvím orgánů činných v trestním řízení. Žalobce přitom své obtíže prezentoval především jako problémy ekonomické, včetně existence dluhu, který je povinen splatit, přičemž ekonomické obtíže samy o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany nejsou.

II. Argumentace účastníků řízení

[4] Proti rozsudku městského soudu brojí žalobce (stěžovatel) kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Podle stěžovatele žalovaným opatřené informace o zemi původu neobsahují údaje o tom, zda a jakým způsobem jsou soukromé osoby chráněny před věřiteli, kteří poskytují půjčky za nepřiměřeně vysoké úroky, zda mají tyto osoby možnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení a je jim případně poskytována účinná ochrana. Ve vztahu k této oblasti je zpráva opatřená žalovaným příliš obecná. Žalovaný sice uvádí, že osoby zasažené lichvářským jednáním se mohou obrátit na policii, neuvádí však, jak je s takovými podněty v praxi nakládáno. Stěžovatel setrval na svém přesvědčení, že podněty nejsou účinně řešeny, takže mu není zajištěna dostatečná ochrana. Posouzení městského soudu, který aproboval ve vztahu k této otázce rozsah zjištění skutkového stavu žalovaným, je proto nezákonné.

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry městského soudu. Podle žalovaného stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by naplňoval podmínky pro udělení jakékoli formy mezinárodní ochrany. V průběhu správního řízení bylo prokázáno, že důvodem podání žádosti byla snaha o legalizaci pobytu na území ČR z ekonomických důvodů. Do protokolu o pohovoru ze dne 15. 4. 2025 stěžovatel jednoznačně uvedl, že důvodem vycestování ze země původu byl krach jeho podnikání ve Vietnamu, v jehož důsledku se dostal do problémů se splácením dluhů. Když mu vietnamská policie doporučila, aby tvrzené vyhrožování nahlásil na oddělení v místě svého tamního trvalého bydliště, neudělal to, neboť podle svých slov neměl odvalu se tam vrátit. Otázce, jak vietnamské orgány činné v trestním řízení nakládají s podněty obětí lichvářů, se městský soud podrobně věnoval v bodech 21 až 25 napadeného rozsudku.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Při posuzování kasační stížnosti NSS hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Jedná se však o věc, v níž před krajským (městským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovedl, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ve věci stěžovatele se však o žádný z těchto případů nejedná.

[7] Žadatel musí v řízení o udělení mezinárodní ochrany nejprve tvrdit existenci důvodů relevantních z hlediska mezinárodní ochrany. Správní orgán je následně povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel uvedl. Není ovšem jeho úkolem za žadatele tyto důvody domýšlet (viz rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2003, čj. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS).

[8] Stěžovatel ve své kasační stížnosti pouze obecně rozporuje dostatečnost informací o zemi původu zjištěných ve vztahu k účinné ochraně před lichvářstvím. Opakuje to, co namítal již v žalobě, a dodává, že se v případě obav o své zdraví či život může obrátit na příslušné orgány, ale ze shromážděných informací neplyne, zda je dostupná ochrana skutečně účinná. Žalovaný vycházel z Informace Odboru azylové a migrační politiky *Bezpečnostní a politická situace ve Vietnamu, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv* ze dne 23. 5. 2025 a z Informace Ministerstva zahraničních věcí čj. 100348-6/2025-MZV/LPTP, ze dne 21. 1. 2025, k čj. MV-602-1/OAM-2025, *Půjčky, úvěry a lichva*. Z nich bylo zjištěno, že ve Vietnamu jsou půjčky načerno nežádoucí a nelegální. Vietnam má vytvořenu příslušnou legislativu v občanskoprávní i trestněprávní oblasti a lze se bránit v občanském soudním řízení nebo může jít i o trestný čin lichvy, přičemž dlužník se může obrátit na orgány činné v trestním řízení, aniž by byl sám poškozen. Tvzení o neúčinnosti podnětů policii nevyplývá ze spisu, městský soud naopak kromě ověření obsahu zpráv trefně poukázal na stěžovatelovo sdělení při pohovoru, že v případě vyhrožování jeho rodičům policie efektivně zasáhla.

[9] NSS se v nedávné minulosti zabýval kasačními stížnostmi stěžovatelů, kteří se obávali návratu do Vietnamu kvůli nebezpečí ze strany věřitelů. Šlo o srovnatelné situace, jako je ta popsána stěžovatelem. NSS odmítl tyto kasační stížnosti pro nepřijatelnost (z poslední doby viz např. usnesení NSS ze dne 15. 1. 2026, čj. 9 Azs 125/2025-35, body 12 až 15, ze dne 5. 3. 2026, čj. 4 Azs 250/2025-33, bod 12, nebo ze dne 20. 3. 2026, čj. 7 Azs 264/2025-26, bod 8). Nutno dodat, že stěžovatel ochrany ve státě původu důsledně nevyužil (mimo podnět místně nepříslušnému oddělení policie, které jej však odkázalo na oddělení správné) a jeho

nedůvěra ve státní orgány země původu (konstatovaná, ale konkrétními důvody nepodložená) podle judikatury neodůvodňuje rezignaci na využití prostředků ochrany, které poskytují (srov. podrobný výklad v rozsudku NSS ze dne 31. 10. 2008, čj. 5 Azs 50/2008-62, či judikaturu shrnutou v usnesení NSS ze dne 9. 5. 2023, čj. 9 Azs 71/2023-26, bodě 6, ze dne 30. 9. 2025, čj. 7 Azs 141/2025-28, bodě 10, nebo ze dne 8. 1. 2026, čj. 9 Azs 77/2025-35, bodě 14). Nelze tedy než uzavřít, že závěr městského soudu, že se stěžovatel může případně domáhat ochrany před věřiteli přímo v zemi původu, je v souladu s bohatou a ustálenou judikaturou NSS.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[10] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Kasační stížnost proto podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[11] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namíste rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho úřední činnosti, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2026

Eva Šonková
předsedkyně

senátu